

Opplegg for 1. - 2. trinn

Vi har gratis pedagogiske opplegg for barnehage, skole og universitet/høyskole. Disse gjennomføres enten hos oss på Ilene, eller vi kan ta med oppleggene ut til din skole. Oppleggene på Ilene gjennomføres hovedsakelig fra midten av april og ut oktober.

Fra Kunnskapsløftet 2020, Overordnet del: «Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.»

Oppleggene under passer spesielt godt inn i det tverrfaglige temaet «Bærekraft».

Innhold

Viktig informasjon.....	1
Om oppleggene.....	2
Spørsmål og bestilling.....	2
Våtmark og trekkfugler.....	2
Nyhet: Fugl, form og farge – pilotklasser ønskes.....	3
Nyhet: Nærnatur og biologisk mangfold – pilotklasser ønskes.....	4
Nyhet: Flaggermus – pilotklasser ønskes.....	4
Nyhet: Marin forsøpling - pilotklasser ønskes.....	5
Lån av senteret og hage:.....	6
Selvbetjente aktiviteter.....	6

Viktig informasjon

- Oppleggene krever aktiv deltagelse av lærerne. Det forventes at lærerne hjelper til med organisering og sørger for ro og orden blant elevene. Lærerne har også ansvaret for sikkerheten til elevene.
- Det er behov for minst to deltagende lærere i de fleste oppleggene. Klassen deles i to grupper, hvor den ene har aktiviteter med naturveileder og den andre med lærer. Det er behov for deltagende lærere på begge gruppene. Elevgruppene bytter aktiviteter halvveis.
- Vi oppholder oss hovedsakelig utendørs. Husk å kle dere godt, det er ofte ekstra kaldt på Ilene!

Om oppleggene

- Oppleggene er tilpasset grupper på opptil 30 elever, men større grupper kan mottas etter avtale.
- Varighet på oppleggene er oppgitt i beskrivelsene under, men kan tilpasses noe ved behov.
- Gruppene kan spise lunsj i hagen dersom det er ønskelig. Utegrill står til disposisjon.
- Dersom det er vanskelig for gruppen å komme seg til senteret, er det mulig for naturveileder å gjennomføre et utvalg av oppleggene på skolen.
- Oppleggene er tilpasset Kunnskapsløftet 2020.

Spørsmål og bestilling

For spørsmål, ta kontakt med naturveileder Cecilie: post@ilene.no eller telefon 975 28 181.

For bestilling av opplegg, [fyll inn skjema her](#).

Våtmark og trekkfugler

Dette lærer elevene:

- Hva en våtmark er
- Hvorfor våtmarkene er så viktige som rasteplasser og næringsområder for trekkfugler
- Hvilke trusler verdens våtmarker og dyra som lever i dem står overfor i dag

Aktivitetene:

Gjennom lek og bevegelse blir elevene godt kjent med våtmarker og trekkfugler. Hvorfor flyr trekkfuglene sørover når det blir vinter i Norge og kommer tilbake hit på våren? Det er langt mellom Norge og Afrika og det er livsviktig for trekkfuglene å ha flere våtmarker å stoppe i underveis. Det er også mange farer som lurer og når elevene leker trekkfugler som flyr fra våtmark til våtmark må de prøve å overleve ferden som går forbi jegere, vindmøller, regn, fjell, strømledninger og rovdyr. Vi synger våtmarkssangen, lager våtmark på boks og utforsker hvilke naturlige og menneskeskapt elementer i området som er bra og dårlig for fuglene.

Opplegget kombineres med lærerstyrt tur til fugletårnet, med kikkerter og fugleplansjer.

Varighet: cirka 2 timer

Kompetansemål:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer
- Samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak
- Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre
- Utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon

Nyhet: Fugl, form og farge – pilotklasser ønskes

Dette lærer elevene:

- Dele fugler inn i hovedgrupper basert på observasjon av anatomi, hovedsakelig form på nebb og føtter
- Se sammenhengen mellom fuglenes anatomi og tilpasninger til levemiljø og diett
- Bruke kikkert og observere levende fugler i landskapet

Aktivitetene:

I Ilene naturreservat er det observert over 270 forskjellige fuglearter! Vi undersøker fuglenes anatomi ved å se på utstoppa fugler og bilder. Deretter bruker vi modeller av nebb for å finne ut hva slags mat de ulike fuglene er tilpasset til å spise. Fugler kommer i mange farger, og noen ganger kan de ligne. Derfor må man lære å se etter forskjellene. Vi leker «Alle mine fugler». Hvilken fugl har røde fjær? Og hvem har blå? Vi tar kikkerten fatt og ser hvilke fugler som er på Ilene i dag. Vi bruker fugleplansjer og sammenligner med fuglene vi ser rundt oss.

Varighet: cirka 2 timer

Kompetansemål:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer
- Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre
- Utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon

Nyhet: Nærnatur og biologisk mangfold – pilotklasser ønskes

Dette lærer elevene:

- Hva som kjennetegner naturtyper som løvskog, barskog, elv, fjære, sjø og jorde
- Hvordan dyr er tilpasset naturtypen de lever i
- Hvordan bruke kart og bilder for å orientere seg i landskapet

Aktivitetene:

Elevene får utdelt hvert sitt bilde av et dyr, men kan ikke se på det selv. De må stille sine medelever spørsmål om utseende og levesett for å finne ut hvilket dyr de er. Men hvor bor de ulike dyrene? Vi snakker om ulike naturtyper og hvordan noen dyr er tilpasset forskjellige miljøer. Gjennom lek må elevene finne frem til riktig naturtype for å gjemme seg når «rovdyret» kommer. Så løfter vi blikket og ser på naturen rundt oss. Vi bruker bildeorientering for å utforske området. Ser vi elven, løvskogen, jordet og mudderflata? Så utforsker vi nærområdet på jakt etter dyra som bor her. Hva er bedre enn å lete etter småkryp?

Varighet: cirka 2 timer

Kompetansemål:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer
- Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre

Nyhet: Flaggermus – pilotklasser ønskes

Dette lærer elevene:

- Hva slags dyr er flaggermus?
- Hva spiser flaggermus og når er de aktive?

Aktivitetene:

Vi ser på utstoppede flaggermus og bilder av forskjellige flaggermusarter mens vi samtaler om hvordan flaggermus ser ut, og sammenligner med oss selv. Hva trenger flaggermus for å leve og ha det bra? Og hva liker de å spise? Flaggermus i Norge spiser insekter og edderkopper, men andre steder i verden finnes det flaggermus som spiser frukt, blod, fisk, smådyr og blomsternektar. Elevene mater «flaggermusa» ved å kaste insektfigurer inn i munnen på en kjempestor flaggermus-figur. Etterpå leker de sultne flaggermus selv, både gjennom «Flaggermusa kommer» og en «flaggermusversjon» av stolleken. Så leter vi etter ekte insekter med håver og lupebokser. Når er flaggermus aktive? De jakter om natten og sover på dagen. I

tillegg så sover de om vinteren og er bare aktive på sommeren. Vi leker flaggermus-versjonen av leken «Rødt lys» for å illustrere dette.

Varighet: cirka 2 timer

Kompetansemål:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer
- Samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak
- Utforske et naturområde i nærmiljøet og beskrive hvordan noen organismer er tilpasset området og hverandre

Nyhet: Marin forsøpling - pilotklasser ønskes

Dette lærer elevene:

- At ulike materialer har ulike egenskaper ved å gjøre observasjoner og eksperimenter
- Hvordan marin søppel påvirker dyr i naturen
- Kildesortering

Aktivitetene:

Vi starter dagen med å se på og samtale om søppel som har drevet inn Byfjorden eller nedover Aulielva og havnet i Ilene naturreservat. Hva slags gjenstander er det, og hva slags materiale er det laget av? Noe er hardt, noe er mykt, noe er tungt og noe er lett. Vi bruker sansene ved å kikke og kjenne på objektene og sorterer dem etter materialets egenskaper. Vi eksperimenterer med hva som flyter og hva som synker. Hvorfor er det så dumt for dyrene at det er masse søppel i naturen? Elevene skal kjenne på kroppen hvordan det er å være viklet fast i plast og skal prøve å løsne den ene hånden fra en gummistrikk, uten å bruke den andre hånda. Til slutt skal søppelet kildesorteres, og det gjør vi ved å spille søppelbasket!

Varighet: cirka 2 timer

Kompetansemål:

- Utforske og beskrive observerbare egenskaper til ulike objekter, materialer og stoffer og sortere etter egenskaper
- Utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon
- Samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak

Lån av senteret og hage:

Skoler og barnehager kan benytte hagen, uteamfiet, utegrillen og fugletårnet gratis. Det er også mulig å låne nøkkel til toalettene, auditorium og møterom.

Vi låner ut kikkerter og fugleplansjer dersom man ønsker å benytte fugletårnet på egenhånd.

Vi ber om at alle besøk til senteret, inkludert bruk av fugletårnet eller senterets hage bestilles på forhånd.

Ta kontakt med naturveileder Cecilie for spørsmål eller bestilling: post@ilene.no

Selvbetjente aktiviteter

Senteret har utviklet flere selvbetjente aktiviteter for publikum. Aktivitetene kan også benyttes til lærerstyrt undervisning. Dersom dere ønsker å komme på egenhånd, må det likevel bestilles på forhånd, se over. På www.ilene.no/aktiviteter finner du aktivitetene natursti, naturkamp, turbingo m.m.